

Vill einhver hlusta á mig?

Hervör Alma Árnadóttir
Félagsráðgjafi MSW

Upprunni aðferðarinnar

- Þróuð á Nýja-Sjálandi frá árinu 1980
- Rætur sínar til menningar Mára
- Nýta styrkleika stórfjölskyldna
- Gefa einstaklingum í samfélaginu tækifæri til að bera umhyggju og ábyrgð á þegnum sínum með aðstoð fagaðila
- Ávallt með áherslu á velferð barnanna

Rödd barnsins

- Æskan sjálfstætt skeið; Börn sjálfstæðir einstakling með sín réttindi.
- Áhersla síðari ár á réttindi barna.
- Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna 1992; Börn eiga rétt að koma sjónarmiðum sínum á framfæri og á þau sé hlustað í samræmi við aldur og þroska.
- Barnaverndalög 2002; Börnum gefin kostur á að tjá sig um mál sem þau varðar.
- Ungmennalýðræði/ungmennaráð.

Þróun starfskenninga

- Mikil jákvæð starfsþróun upp úr 1980 sem rekja má til lýðræðisáherslna samtímans.
- Rödd viðskiptavinarins sterkari, réttur til áhrifa.

Grunnhugtök

- Valdefling ‘empowerment’.
 - Lýðræði
 - Áhrif á eigið líf og umhverfi
 - Grunnþarfir og jafnvægi
- Þátttaka ‘user involvement’ og lýðræði.
 - Rödd notenda

Fjölskyldusamráð

- Undirbúningur; samráðsaðili
- Fjölskyldusamráðsfundur
 - Upplýsingar frá fagfólki
 - Fjölskyldufundur
 - Áætlun kynnt
- Eftirfylgdarfundur

Aðferð

- Hluti af norrænni rannsókn
- Eigindleg rannsóknaraðferð (*qualitative*)
 - Tvö viðtöl við þrjú börn
 - Tilfallandi gögn yfir tímabilið
 - Þátttökuathugun

Þátttakendur

- Þrjú 14 ára ungmenni og fjölskyldur þeirra, öll búsett í Reykjavík
- Mál í vinnslu hjá Barnavernd Reykjavíkur

Framkvæmd

- Aðgangur í gegnum Barnavernd Reykjavíkur
- Gerður skriflegur samningur við fjölskylduna um þáttöku í rannsókninni
- Viðtöl tekin í heimahúsum barnanna
- Þáttökuathugun gerð á fjölskyldusamráðsfundinum
- Unnið með gögn sem sköpuðust fyrir fjölskyldusamráðsfund, á fundinum sjálfum og á eftirfylgdarfundinum.

Rannsóknarspurningar

- 1: Hvernig lýsa börn aðstæðum sínum:
 - a) Fyrir fjölskyldusamráð?
 - b) Eftir fyrsta fund?
- 2: Hvernig eru börn undirbúin fyrir fjölskyldusamráðsfund?
- 3: Hvernig upplifa börn fjölskyldusamráð sem aðferð?

Fyrir fjölskyldu - samráðsfundinn

- Öll höfðu börnin einhverjar hugmyndir um af hverju mál fjölskyldu þeirra var unnið hjá Barnavernd Reykjavíkur
- Þau voru meðvituð um það að ákveðna hluti þyrfti að bæta í aðstæðum þeirra

Eftir fundinn

- Fannst fundurinn jákvæður
- Fannst hann mjög langur
- Töldu hann gagnlegan og höfðu ákveðnar væntingar um framtíðina þar sem ákveðnum hlutum hafði verið lofað

Undirbúningur

- Vissu lítið um aðferðina en vissu að þetta var einhverskonar fundur
- Ekkert þeirra hafði mætt eitt í viðtal hjá félagsráðgjafanum frá því að ákvörðun um fundinn var tekin
- Töldu sig ekki hafa val um það hvort þau myndu mæta á fundinn
- Ekkert þeirra hafði valið sér talsmann

Upplifun barnanna af FGC

- “Við erum svona meiri fjölskylda nú en áður”
- “Það var meira svona traust milli til dæmis milli mín og mömmu eftir fundinn en svo hætti það”
- Sögðust ekki hafa hitt félagsráðgjafann sinn eftir fundinn (þremur mánuðum seinna)

Vangaveltur rannsakanda

- Fagmenn eru enn í lærdómsfasa
- Börnin lítið undirbúin fyrir fundinn, vantar tengsl milli barns og félagsráðgjafa annars vegar og svo barns og samráðsaðila hins vegar
- Innri hvatning til þátttöku ábótavant
- Börnin höfðu skoðun á því hvað þau vildu en fengu ekki tækifæri til að koma þeim skoðunum á framfæri
- Börnin höfðu væntingar um að “eitthvað” myndi gerast á fundinum
- Jákvæðni eftir fundinn ekki nýtt til frekari stuðnings

Vangaveltur rannsakanda

- Lítil þátttaka barna í ákvörðunum um eigið líf
- Nauðsynlegt að vinna út frá valdeflingarhugtakinu
- Börn og ungingar eru einstaklingar sem beri að virða og hlusta á

Í samfélagi þar sem löggö er áhersla á lýðræði þarf lýðræðið að ná til allra þegna, líka barna.

Takk fyrir!